

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

הטרדה מינית בעבודה - כל מה שצריך לדעת

מקום עבודה אמור להיות מרחב מוגן שמאפשר התפתחות אישית ומיצוי היכולות. מקומות עבודה כוללים היררכיה והבדלי סמכות, וכך מצב לא שוויוני בין האנשים העובדים במקום ונוצרים יחסי תלות בין ממונים לאנשים הכפופים להם. החוק נועד להגן על אנשים מניצול יחסי מרות אלה ומגדיר כהטרדה מינית גם רומן שהתקיים בהסכמה בין עובד/ת לממונה עליו, מתוך הנחה שאחד הצדדים לא הפעיל שיקול דעת בגלל יחסי מרות אלה. עו"ד אסף דוק מסביר במאמר להלן מהי הטרדה מינית, מה החוק קובע על הטרדה מינית במקום העבודה, וכיצד ניתן להתמודד עם הטרדה מינית במקום העבודה.

מהי הטרדה מינית?

המושג הטרדה מינית נקבע בחוק שוויון הזדמנויות בעבודה בשנת 1988, ובשנת 1998 נחקק החוק למניעת הטרדה מינית. החוק מגדיר חמישה סוגי הטרדה שנתפסים כעבירה פלילית ועוולה אזרחית: סחיטה באיומים, מעשים מגונים שהמוטרד אינו מסכים להם, הצעות חוזרת בעלות אופי מיני תוך ניצול יחסי מרות, והפצת תמונות או סרטונים בעלי תוכן מיני ללא הסכמת האדם.

הטרדה מינית מוגדרת ככפייה בהקשר מיני, כולל הבטחה לתגמול תמורת קשר מיני. היא יכולה גם להיות הערות מילוליות בהקשר הגוף, הזהות המגדרית, לבוש ומראה הגוף. מקרים ברורים יותר הם מגע כפוי באיברי הגוף הנחשבים למיניים, גם אם מגע חד-פעמי. החוקים הקשורים להטרדה מינית אינם כוללים הערות והקנטות שהם בבחינת קוד נימוס. עם זאת, במקום העבודה הערות אלה עלולות להיתפס כהטרדה, אם הן יוצרות סביבת עבודה עוינת או פוגענית.

הדרך לקבוע אם מעשים הם הטרדה מינית או התנהגות מקובלת, נבחן לפי ההקשר שבו נעשו המעשים.

מתי יחסים אינטימיים במקום העבודה הם הטרדה מינית?

בית הדין הארצי לעבודה פסק שקיום קשר אינטימי בין עובדת לבין בכיר ממנה נעשה תוך כדי ניצול יחסי מרות. המשמעות היא שמדובר בהטרדה מינית, גם אם העובדת יזמה את הקשר בינה לבין הבכיר ממנה.

הפסיקה הזו עוררה לא אחת מחלוקת, שכן יש התופסים אותה כהתערבות פוגענית ביחסי מין המתקיימים בין שני בגירים. הטענה היא שזוהי מערכת יחסית אינטימית שאין להתערב בה, וכי אין זה הוגן שהמערכת המשפטית מטילה את האחריות על כתפי בעל המרות. מערכת יחסים שנובעת מניצול יחסי מרות עונה לקריטריונים אלה:

פערי כוח - ככל שפערי הכוח גדולים יותר בין הממונה לבין הכפופה לו, אפשר להסיק מכך שמערכת היחסים נבעה מניצול יחסי מרות.

הפרש גילאים - ככל שפערי הגילאים בין הממונה לכפופה גדולים יותר, יש בכך להצביע על ניצול יחסי מרות.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

□ **מידת ההשפעה על העסקת העובדת** - ככל שלממונה יש יותר השפעה על היבטים הקשורים להעסקת העובדת, כך עולה הסיכוי שמדובר ביחסי מרות.

□ **מי היוזם** - אם הממונה יזם את היחסים, עולה הסיכוי שמדובר בניצול יחסי מרות. עם זאת, כאמור, גם אם הכפופה יזמה מערכת יחסים זו, הדבר עלול להיתפס כניצול יחסי מרות.

הפסיקה מדגישה כי העובדת לא נדרשת להביע אי הסכמה ליחסים אלה, ולמעשה נטל ההוכחה על אי קיומה של ההטרדה היא על כתפי בעל המרות. טענות העלולות לבוא מטעם ההגנה כאילו העובדת פיתתה את הבכיר ממנה, לא יתקבלו.

התנאים והכללים הללו נועדו להדגיש כי סביבת עבודה רוויית אינטרסים ופערי כוחות. על בעל המרות להיזהר ולהיות אחראי כדי לא ליזום או להיגרר למערכת יחסים אינטימיים שאינה משקפת יחסי כוחות רגילים ונורמליים. ההנחה היא שהכפופה לו אינה בעלת רצון חופשי להחליט, כתוצאה מיחסי המרות ביניהם.

הכללים לטיפול בהטרדה מינית במקום העבודה

המתלוננת יכולה לתבוע את מקום העבודה, אם זה הפר את חובותיו לטיפול בנושא:

□ על המעביד להרחיק את האדם שמתלוננים עליו ולא את המתלוננת. אם בחר להעביר ממקומה דווקא את המתלוננת בזמן הבירור, הדבר מנוגד לתקנות למניעת הטרדה מינית.

□ על מקום העבודה למנות אחראי לבירור התלונות על הטרדה ואם התברר כי לא נעשה כך, הדבר מנוגד לחוק.

□ אם התברר שמקום העבודה הגיע למסקנה שלא הייתה הטרדה ללא כל בירור, אם הגן אוטומטית על המטריד ולא נקט נגדו צעדים משמעותיים, הרי שעבר על החוק.

□ על מקום העבודה לדאוג כי יהיה תלוי במקום ברור ונגיש תקנון המפרט את פרטי העבירה של הטרדה מינית במקום העבודה וכתובת לתלונות בנושא.

ככלל, האישה יכולה להגיש תביעה כנגד המטריד, נגד מקום העבודה או/ו נגד שניהם. אם האישה סבורה שהתבצעה נגדה הטרדה מינית, היא יכולה לבחור את דרך הפעולה הנוחה לה. תביעה כספית על הטרדה מינית, תלונה במקום העבודה על הטרדה מינית ותלונה במשטרה. כמובן שכדאי לקבל ייעוץ משפטי לפני שבחרים את אחת החלופות.

עד היום נפסקו פיצויים בגין הטרדות מיניות במקום העבודה בסכומים של 120,000 ₪ ואף יותר, בלא צורך להוכיח נזק. אפשר לקבל פיצויים גבוהים אף יותר, אם ניתן להוכיח נזקים כגון אובדן ימי עבודה, הוצאות משפטיות ובעיות נפשיות.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

המצב הקיים היום

ראשית, יש לדעת כי לא כל הנפגעים הן נשים. גם גברים הכפופים למרות נשים בכירות מהם יכולים להיות קורבן להטרדה מינית והחוק למניעת הטרדה מינית חל גם עליהם.

שנית, ברוב הפעמים התלונות על הטרדה מינית במקום העבודה הן מוצדקות, אולם לפעמים הן קנטרניות. למה הכוונה? נשים או גברים שניהלו רומנים עם הממונים שלהם יכולים לתבוע אותם כחלק ממסע נקמנות אישי על הפרידה, פיטורין, תחושת קיפוח ועוד. בדרך זו הממונה מוצא עצמו נדהם מול תביעה של אישה שקיים עמה מערכת יחסים אינטימית במשך שנים בהסכמתה המלאה.

לסיכום, מומלץ להימנע להתפתות לקיים רומן במסגרת העבודה עם אדם בכיר יותר. אמנם כללי מוסר הם עניינו האישי של כל אחד, אבל החוק מתנגד לתופעה ומטרתו למנוע מצבים שבהם אדם יוזם או נענה למערכת יחסים עם ממונה עליו, בלי יכולת להפעיל שיקול דעת ממשי בגלל יחסי המרות ביניהם.

מתלבטים כיצד לפעול בעקבות עבירה פלילית שבוצעה נגדכם?

אם נפגעתם מהטרדות מיניות במקום העבודה, אם מאשימים אתכם בהטרדה מינית כבעלי מרות או כמקום העבודה עצמו, מומלץ להיוועץ עם עורך דין פלילי מומחה שידריך אתכם מהי הדרך המתאימה להתמודד עם המצב.

עבירות פליליות מותירות צלקות ופצעים בנפשו וגופו של הנפגע, במקרים רבים הפוגע הוא אדם המוכר לנפגע, ותלונה פותחת מערכה חדשה שלא קל להתמודד עימה, בנוסף על ההתמודדות עם הטראומה של הפגיעה עצמה. לעתים מדובר בבן משפחה, ולעתים הפוגע הוא מעסיק או מי שהנפגע נמצא תחת מרותו, ואז קיים חשש לעתידו המקצועי של המתלונן. יחד עם זאת, זכותו החוקית והמוסרית של הנפגע לתבוע שהעברין ישלם את חובו, ואף למנוע ממנו לבצע עבירות דומות בהמשך. יתירה מכך, לעתים חלק מתהליך ההחלמה וההתמודדות עם הפגיעה הוא הגשת תלונה. בכדי להחליט אם להגיש תלונה וכיצד להגיש אותה כך שייגרם כמה שפחות נזק וסבל למתלונן עצמו, יש להיוועץ עם עורך דין פלילי מנוסה עוד בטרם הגשת התלונה. עורך דין יודיע לנפגע מהן זכויותיו, יבחן את פרטי המקרה, ישקול מה הצעד המיטבי עבור הנפגע, ויעץ, ייצג וילווה את הנפגע לכל אורך הדרך. עורך הדין יגן על זכויותיו של המתלונן במהלך החקירה והמשפט, ויפעל למתן עונש ראוי לעברין, והגנה ותמיכה מירביות לנפגע העבירה.

זכרו כי מטרת הפרקליטות היא הרשעת הנאשם ואילו האינטרס הנזיקי של הקורבן אינו צד להליך הפלילי. משכך, משרדנו מעניק ליווי וייצוג משפטי למתלוננים ולנפגעי עבירה הזכאים לתבוע פיצוי כספי בגין הנזקים שנגרמו להם כתוצאה מעבירה פלילית ממנה נפגעו. בנוסף, משרדנו מלווה ומייצג נפגעי עבירה עוד בטרם פתיחת ההליכים הפליליים נגד מבצע העבירה, זאת על מנת להבטיח שזכויותיהם יישמרו מן ההתחלה וכן שיקבלו את הפיצוי המגיע להם גם במסגרת ההליך הפלילי המתנהל נגד האדם שפגע בהם.

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטות השונות ורשויות האכיפה, פועל במקצועיות ומסירות על מנת

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

ולהגן על זכויותיך. המשרד מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל. במידה ונפגעת מעבירת מין או אלימות, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.